

An aerial photograph of a river valley with winding waterways and terraced hillsides. A large, irregular gold nugget is placed over the top left portion of the image, partially overlapping the title text.

Het
GOUD
van Onoribo

Ewout Storm van Leeuwen

Roman

2e druk

De Rotterdamse journalist Frans Doedijns wordt bij het schrijven van een artikel over de rol van goud in de strijd om de wereldhegemonie, bedreigd. Hij reist via een omweg naar Suriname om zijn collega Ramon te interviewen over illegaal gewonnen goud. Waar blijft dat?

Met behulp van vrienden en onbekenden duikt hij onder en reist in het verborgene door Onoribo, waar hij teveel ziet, teveel hoort.

Hij laat zich baden door een bonuman en wordt van zijn onkrachtende verleden afgeholpen. Prompt krijgt hij een hartstochtelijke affaire met twee prachtige vrouwen.

Dan barst de jacht op het magische isotopengoud echt los, als er in het hart van Onoribo clandestien wordt gegraven.

Uitgeverij Magister
NUR 301 (roman)

Het
GOUD
van Onoribo

Ewout Storm van Leeuwen

Roman

2e druk

Ewout Storm van Leeuwen, *Het goud van Onoribo*

Copyright © 2015 Ewout Storm van Leeuwen & Uitgeverij Magister
2e druk 2017

Omslag en opmaak: Ewout Storm van Leeuwen

Foto van afvalmodderstort aluinaardefabriek op Onoribo: Google Earth.

Foto van gedegen goud met kwarts kristallen: onbekend.

Foto Indiaans meisje: onbekend.

Op de achtergrond: Kankantri van Onoribo (eigen foto).

Kaartje van Verbindingskanaal: Google Earth.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

magisteruitgeverij@gmail.com

www.magisteruitgeverij.nl (webwinkel)

NUR 301 (Roman)

ISBN 978.90.72475.35.0 (papieren uitgave)

ISBN 978.90.72475.36.7 (eboek)

Van dezelfde auteur:

Elfenwoud: mensenkinderen en natuurwezens op de bres voor de redding van een magisch woud, 14+ (2009):

1. *Diana's boom*
2. *Het elfje Dia*
3. *Het woud vecht terug*
4. *Engelen en demonen*
5. *De elementen grijpen in*

Het Versluisde Land, een nieuwe maatschappij in een door oorlog verscheurde wereld. Mensen, dolfinen en de zeemeermin Alante brengen vrede en voorspoed terug.

2010:

- 1 *Vlucht met het mysteriekind*
- 2 *Ontsnapping naar Ajudya*
- 3 *Terug naar de delta*

2011:

4. *Achter de Sluier*
5. *De Zee van Alante*
6. *De nood van Doran*
7. *De Proeftuinen van Ajudya*
8. *De reis van de Yuli-2*

Vervangen in 2017 door de trilogie *Het Verscholen Rijk*

I *Onvermoede vermogens* (oud deel 1, 2, 3, uitgebreid)

II *Ontketende visioenen* (oud deel 4, 5, 6, uitgebreid)

III *Ontplooidde werkelijkheid* (oud deel 7 en 8, uitgebreid met een nieuw einde)

2212... *Geen mens meer* (2011) Toekomstroman

Vervangen in 2017 door *Hoe de muziek terugkwam op de Aarde*

Tussen Para en Paramaribo (2012) "Oral history", uit het leven van Oma Wekker. Interviews, beschouwingen.

De reis van Chéri (2017), novelle over een reis met een kat.

Verwacht:

De nazaten van Atla Inca, een legendarische reis die duizend jaar geleden door tempelbewaarders gemaakt zou zijn naar wat nu de plantage Onoribo in Suriname is. Voorgeschiedenis van *Het goud van Onoribo*.

1. Intimidatie

Waar gaat al dat illegaal gedolven goud in Suriname naartoe? Dat was eem vraag die niemand tot nu toe openlijk had gesteld. De Chinezen betaalden dertig procent boven de officiële notering. Dat was *common knowledge*. Er waren echter ook andere kopers actief. Nogal massaal, was de indruk, maar verder volkomen onzichtbaar. Het was natuurlijk de concurrentie tussen de opkopers waardoor de illegale prijs zo was opgedreven. Wat zich daar in het binnenland precies afspeelde was zo duister als wat.

Opgewonden ging Frans achterover zitten. Eindelijk! Hij had bij zijn bezoek aan Suriname, een paar jaar geleden, op een feestje een tip gekregen over illegaal goud. Het ging om tonnen per jaar, was hem ingefluisterd, en het speelde ook in de buurlanden Frans-Guyana en Guyana. Hij had het niet kunnen plaatsen, tot hij dit artikel onder ogen kreeg. Alleen kon Bruno ook geen enkele concrete aanwijzing geven wie er achter die andere opkopers zaten.

Houd je er buiten, Frans, was de waarschuwing op dat feestje geweest. Er waren vaker journalisten verdwenen. Hij had zich er tot nu toe buiten gehouden, maar deze informatie veranderde alles.

Hij probeerde nogmaals Bruno te bellen. Een computerstem meldde dat het toestel niet bereikbaar was. Bij eerdere pogingen had hij nog de voice mail gekregen. Er moest iets gebeurd zijn. Bruno was nog nooit buiten bereik geweest. Hij kon nu niet naar hem toegaan, de deadline van de krant was over een uur en zijn eigen artikel was nog niet af.

Het brood smaakte niet en de espresso liet hij bij nader inzien maar staan. Hij dronk de hele nacht al koffie. Met een glas water ging hij aan zijn bureau zitten. Tijd om de redactie te bellen.

‘Met Frans. Weten jullie waar Bruno is?’

‘Kunt u uw naam nog even herhalen?’

‘Frans!’ Hij hoestte een paar keer. Zelfs als hij zijn stem verhef was hij met zijn hese geluid moeilijk te verstaan. ‘Bruno! Weten jullie waar hij te bereiken is?’

‘Oh, mijnheer Doedijs. Ik zal even vragen.’

Hij luisterde ongeduldig naar de muzak.

‘Mijnheer Doedijs? Bedankt voor het wachten. Hier is niets bekend over mijnheer Sartiri.’

‘Jammer. Geef me Arie even, wil je?’

‘Van den Heuvel.’

‘Dag, met Frans. Ik zoek Bruno, ik heb een commentaar geschreven op zijn laatste concept. Weet jij waar hij te bereiken is?’

‘Welk concept?’

‘Dat over de aankopen door Chinese banken van fysiek goud buiten de goudmarkt om. Waarin hij stelt dat de Chinezen hun dollartegoeden in hoog tempo aan het omzetten zijn in goud en wat de implicaties zouden kunnen zijn.’

‘Oh, dat. We gaan het zeker niet plaatsen.’

‘Je hebt het geweigerd? Waarom? Het zit echt heel knap in elkaar.’

‘Je kunt je tijd beter aan je eigen bijdrage besteden. Hoever ben je?’

‘Daar ben ik bijna mee klaar, maar...’

‘Ik wil het over een half uur hier hebben.’

‘Half uur? Oh, goed dan. Kan ik je later bellen?’

Verbroken. Wat is het toch een hufter. Met een ongelovige blik op zijn Blackberry deed Frans de oortjes uit en legde het toestelletje op zijn bureau. Die meneer Arie van den Heuvel had het hoog in zijn bol. Hoe kwam de directie erbij om zo’n televisiefiguur tot hoofdredacteur te bombarderen?

Hij pakte het laatste nummer van Economisch Nieuws en bladerde het door, op zoek naar inspiratie. Hij wist niet wie hij moest geloven. Bruno beweerde dat de nieuwe eigenaars er op uit waren om werkelijk diepgaande economische informatie te weren. Eerst had hijzelf zich wel kunnen vinden in Arie’s *mission statement* om de krant een nieuw elan te geven. Dat er iets moest gebeuren was duidelijk. Teruglopende advertentieinkomsten, elk jaar weer minder abonnees. Liepen die nu weg omdat de krant minder informatief was geworden, of ging het de nieuwe eigenaars om iets anders? Mochten bepaalde belangen niet aan het licht gebracht worden? Balorig zette hij zich aan het afronden van zijn artikel over schaliegaswinning. Niet zijn sterkste kant, maar Arie had hem geen keus gelaten.

Hij mailde het artikel net op tijd naar de redactie en probeerde nog een keer om Bruno te bereiken. Tevergeefs. Frans kreeg nu echt een akelig gevoel, Bruno was al sinds middernacht niet bereikbaar. Journalisten zijn altijd te bereiken.

Ongedurig liep hij heen en weer voor het raam, in afwachting van een reactie op zijn bijdrage.

Op het scherm van zijn iMac verscheen een mail van de redactie.

Hij opende de bijlage en begon te lezen. Zijn gezicht werd rood.

Driftig koos hij Arie's doorkiesnummer.

'Van den Heuvel.'

'Met Frans. Wat...'

'Te lang en teveel niet relevante zijlijnen, als je het over je artikel wil hebben,' was Arie zijn vraag voor.

'Hoezo?'

'De economische impact, daar gaat het om. Wat het met de samenleving doet is wellicht interessant, alleen nu even niet voor deze krant.'

'De artikelen die ik als bron heb gebruikt...'

'Ik ben niet geïnteresseerd in je bronnen.'

'Laat me toch uitspreken. Ze noemen bijna allemaal de ontwrichtende gevolgen op de plaatselijke gemeenschap, toenemende criminaliteit en de milieuaspecten.'

'Dat is het terrein van de politiek.'

'Dat is zo. Politieke machtsverhoudingen zijn nu net Bruno's specialiteit.'

'Bruno is *out*. Je hebt een half uur om de gevraagde correcties aan te brengen.'

'Oké, als je het zo stelt.'

'Zo stel ik het. Dag Frans.'

Met de oortjes nog in begon hij de correcties en opmerkingen in de kantlijn te verwerken. Er waren grote stukken geschraapt, waardoor de tekst niet meer liep. Met het zweet op zijn bovenlip mailde hij na vijfendertig minuten zijn nieuwe versie. Verslagen bleef hij zitten wachten op de reactie.

Die kwam snel. Met een zucht van verlichting zette hij de computer in sluimer. Gered. Ten koste van veel achtergrondinformatie. Het was nu een vrijwel nietszeggend artikel geworden, kritiekloos. In ieder geval geaccepteerd. Er kon weer een factuur geschreven worden. En rekeningen betaald.

Wat bedoelde Arie met: Bruno is *out*? Ligt hij er helemaal uit bij de krant? Hij was bekaft, maar nog vol adrenaline. Hij douchte en trok schone kleren aan. Nu eerst Bruno zoeken.

Met een knagend, ontevreden gevoel over zijn artikel trok hij, een boterham in de hand, de deur van zijn appartement dicht, liep de trappen af en haalde zijn mountainbike uit de berging. Het harde fietsen door de stad deed zijn humeur opklaren. Het was zonnig, een beetje winderig, en overall zag hij mooie vrouwen. Niet dat hij daar veel mee zou kunnen. Ze waren in elk geval leuk om te zien. Bij Bruno's woonschip zette hij zijn fiets met een ketting vast aan een boomhekje en klopte aan het deurtje van de roef. Geen reactie, behalve dan van de kat, die voor het raampje naast de deur zijn bek opende in een geluidloze mauw.

'Dag Poe. Wil je eruit?'

Het goudkleurige beest mauwde dringend en krabde met een voorpoot aan het raam.

Hij haalde een sleutel uit zijn portemonnee en stak die in het sleutelgat. Tot zijn verbazing paste hij niet. Verwonderd bekeek hij de sleutel; ja die was toch echt van Bruno. Zou hij zijn slot veranderd hebben? Nee, de sleutel ging er een eindje in en bleef dan ergens steken. Hij bekeek het deurtje van dichtbij. Krassen.

Een kil gevoel beekroop hem.

Hij greep de deurknop. Het deurtje ging naar binnen open. Het kille gevoel kroop naar zijn hart, dat hevig klopte.

'Bruno?'

Een bons. De kat kwam nuffig het trapje op en wreef zich tegen zijn been.

'Poema, waar is Bruno?'

De kat wandelde elegant de loopplank af. Frans keek hem na. Had het beest echt zijn schouders opgehaald?

Met tegenzin wendde hij zijn blik naar binnen.

Ravage. Er was ingebroken.

'Bruno?'

Hij had het sterke gevoel dat Bruno er niet was.

Hij liet zijn blik rondgaan over de rijen schepen in de oude haven, het water, waar golven vanaf de Maas zich onder de brug door traag voortplantten. Wat deed die rivier toch met hem? Het maakte hem kriegelig, elke keer die aansporing dat hij niet langer diende te treuzelen en de rivier moest gaan volgen. Stagnatie. Verloren kansen. Een vaag rotgevoel. Alsof hij zich iets moest herinneren.

Hij zette het van zich af, belde 112 en wachtte tot de politie kwam.

Een geüniformeerde politieman arriveerde op een scooter en kwam de loopplank op, gevolgd door de nieuwgierige kat. Frans nam het dier op de arm en beantwoordde een reeks van vragen. Even later stopte er een busje, waar twee mannen in burger uitstapten met koffertjes, gevolgd door een man die hij wel eens gezien had. De man liep op hem toe en stelde zich voor als de dienstdoende rechercheur.

‘Nee, ik kan hem de hele ochtend al niet bereiken,’ antwoordde Frans op zijn vraag.

Hij had nog nooit gezien hoe een politieonderzoek bij een inbraak ging en keek toe terwijl de twee technici geroutineerd naar sporen zochten, foto’s maakten en met een soort tape vingerafdrukken namen. Hij zette zijn eigen vingerafdrukken op een kaart.

‘Straks kan het elektronisch, mijnheer. Krijgt u geen zwarte vingers meer.’

‘Kunt u iets zeggen hoe u in relatie staat met de bewoner?’ vroeg de rechercheur.

‘We zijn al vijftientig jaar vrienden. Hij was mijn mentor toen ik bij de NRC begon als journalist. We zijn allebei freelance gaan werken toen de redactie naar Amsterdam verhuisde.’

‘Hoe vaak had u contact?’

‘Bijna dagelijks. We reviewden elkaars artikelen.’

‘Is hij wel eens eerder niet te bereiken geweest?’

Frans schudde zijn hoofd. ‘Een journalist mist nooit een telefoontje. Hij neemt nog op onder het vrijen.’

De rechercheur keek op van zijn notitieboekje en glimlachte even. Misschien kwam dat bij rechercheurs ook voor.

‘Wanneer was uw laatste contact?’

‘Gisteravond, of het was eigenlijk midden in de nacht, kreeg ik een artikel van hem gemaild. Dat is het laatste wat ik van hem heb gehoord.’

‘Wanneer heeft u hem, na ontvangst van die mail, voor het eerst proberen te bereiken?’

‘Ik heb een commentaar geschreven op zijn artikel en terug gemaild. Vanochtend om een uur of zeven heb ik hem voor het eerst gebeld. Eerst kreeg ik nog zijn voice mail, later de mededeling dat het toestel niet te bereiken was.’

‘We zullen opvragen waarvandaan uw vriend de mail heeft verstuurd.’ Hij keek Frans aan. ‘Heb ik u niet al eens eerder ontmoet?’

Opeens wist Frans weer waarom de man hem zo bekend voorkwam.

‘Dat klopt. Ik was op uw persconferentie. In verband met een onderzoek in het westelijk havengebied. Dat u dat nog weet.’

‘Ach, ik ken ondertussen de meeste verslaggevers. U was een nieuw gezicht. Voor wie werkt u, trouwens?’

‘Het Economisch Nieuws is mijn grootste opdrachtgever.’

‘Heeft u er nog een artikel aan gewijd?’

Frans schudde zijn hoofd. ‘Ik heb begrepen dat het om fraude met verontreinigd baggerslib ging en dat het gevonden lijkt dat van een controleur van de havendienst was. Ik was geïnteresseerd vanwege de machtsconcentraties onder baggerbedrijven en de onduidelijke kruisverbanden met havenschappen.’

‘Ach ja.’

‘Hoe is het verder afgelopen?’

‘Het onderzoek is na de persconferentie overgenomen door de AID.’

‘Oh? Dan zat er inderdaad meer achter.’

De rechercheur trok zijn mondhoeken omlaag. ‘Wij werden van de zaak afgehaald op het moment dat we de identiteit van het lijk hadden vastgesteld. We hebben alle onderzoeksresultaten en materiaal overgedragen. We moesten zelfs de bestanden op ons systeem wissen.’

Frans keek de inspecteur vragend aan. ‘En daar bent u niet blij mee?’

‘Je moet ermee dealen.’

‘Komt dat vaker voor?’

‘Bij economische delicten wel eens. De collega’s in Den Haag hebben er nog meer last van, met alle diplomaten die er wonen.’ De rechercheur ging onrustig anders staan. ‘Ik heb liever niet dat u mijn naam noemt als u hierover gaat schrijven.’

Frans schudde zijn hoofd. ‘Ik noem mijn bronnen nooit, daar kunt u gerust op zijn. Ik denk trouwens niet dat mijn krant hierin geïnteresseerd zal zijn.’

‘Ik ken uw erecode, mijnheer Doedijns. Niet iedere journalist houdt zich eraan als hij onder druk komt te staan.’

‘Ik weet wat u bedoelt.’ Het hinderde Frans opeens. Er was eigenlijk wel

veel van zijn hand niet geplaatst of ingekort sinds Arie de nieuwe hoofdredacteur was. 'We kunnen hooguit over vijf tot tien procent schrijven van wat we weten,' mopperde hij. 'Het meeste kunnen we niet bewijzen.'

'Dat is bij ons niet anders, mijnheer,' zei de rechercheur bedaard. 'We vermoeden van veel zaken wie wat waar en wanneer heeft uitgespookt, maar we kunnen het niet bewijzen. Zolang blijft het in onze laden liggen, tot het een keertje verjaard is. En sommige dingen mogen we niet uitzoeken. Als je het toch doet, word je overgeplaatst.'

Frans keek hem aan en knikte om zijn respect te betuigen.

'Heeft u een idee of er om een bepaalde reden is ingebroken bij uw vriend? Het ziet er naar uit dat er iets speciaals is gezocht. Kunt u misschien een blik werpen of er dingen weg zijn die u kent? Computers, datadragers?'

'Als het om zoiets zou gaan zouden ze hem wel gehackt hebben,' antwoordde Frans somber. 'Ik zal straks wat gaan opruimen, als mij dingen opvallen die verdwenen zijn, zal ik u bellen. Ik denk dat het intimidatie is. Welke inbreker vernielt zoveel als hier? Ik ben blij dat de kat het heeft overleefd.'

Bij het noemen van zijn aanwezigheid liet Poema zich van Frans' arm glijden, liep naar binnen en snuffelde aan iets op de met papieren bezaaide vloer.

Een van de technici raapte met een pincet een peuk op en rook er aan. 'Cannabis. Rookt uw vriend wiet?'

'Hij rookt niet, drinkt alleen.'

De man liet het peukje in een plastic zakje vallen en schreef wat op het etiket.

'Baldadigheid?' vroeg Frans. Hij geloofde het zelf niet.

'Kan,' zuchtte de inspecteur. 'In ieder geval geen professionele inbreker. Die pakt wat hij makkelijk kan verkopen en laat geen sporen na. Had uw vriend waardevolle dingen in huis? Kunst, zilver, eerste drukken?'

'Maakt de inrichting dan die indruk?'

De inspecteur keek hem gefronst aan. 'U hoeft niet zo laatzinnig te doen. U wilt niet weten hoe beroerd sommige mensen wonen en temidden van allerlei rotzooi peperdure spullen hebben staan.'

'Sorry. Bruno is altijd een armoedzaaier geweest. Dit schip heeft hij dertig jaar geleden voor een prikje gekocht en zelf verbouwd.'

De man zuchtte weer. Rechercheur zijn was waarschijnlijk een baan met veel teleurstellingen.

‘Toch intimidatie?’

‘Ik sluit niets uit.’ Hij keek hem daarbij meewarig aan, richtte plotseling zijn blik over Frans schouder en trok zijn wenkbrauwen op.

2. Geschaduwd

Frans draaide zich met een ruk om. Over de loopplank kwam Bruno aan. Zijn hoofd zat vol bloed, zijn kleren waren bemodderd en met bloed bespat.

‘Bruno!’ Frans opluchting dat Bruno niet dood was kwam hem zelf overdreven emotioneel voor. Hij voelde zijn ogen prikken. ‘Wat zie je er uit, man!’ Hij hoestte. ‘Wat is er gebeurd?’ Zijn schorre stem kwam nauwelijks boven gefluister uit. Hij schraapte zijn keel een paar keer.

‘Klappen,’ gromde Bruno. Hij keek de rechercheur vuil aan. ‘Wat doen jullie eigenlijk tegen die Balkanese gangsters, wout?’

‘We sturen ze terug als we ze te pakken krijgen, meneer,’ antwoordde de politiemann bedwaard. Hij wees naar binnen. ‘Was u hier toen dit gebeurde?’ Poema kwam naar buiten en wilde opgetild worden. Bruno hield hem in zijn armen; het dier begon meteen het bloed van zijn gezicht te likken.

‘Ik lag te slapen. Gelukkig met mijn kleren aan, anders had ik hier in mijn nakie gestaan. Opeens waren ze binnen. Twee hielden me vast, de derde smeed alles ondersteboven. Toen namen ze me mee in een oude Nissan Patrol. Ergens op de Maasvlakte werd ik er met klappen uitgegooid. Ik heb niks bij me, heb uren gelopen. Mobiel, laptop, portemonnee, ov-kaart, alles hebben ze meegenomen.’

Hij zuchtte, zette de kat neer en trok Frans mee naar binnen. Hij sloeg de vloermat op, opende een luik en haalde er een fles whisky uit. ‘Die hebben ze gelukkig niet gevonden. Heb jij de wouten gebeld?’ Hij opende de fles, nam een teug en hoestte onbedaarlijk. ‘Zeker niemand iets te roken?’ konden ze tussen de hoestbuien door opmaken.

De vier politiemannen om hem heen bewogen zich niet, in afwachting van zijn verhaal.

Frans herstelde zich, liep verder het schip in en kwam terug met een teiltje water, een washandje en een handdoek. ‘Knap je even op, dan voel je je beter.’

Terwijl Bruno zijn gezicht voorzichtig schoonmaakte, vond Frans in het bureau een doosje met een paar sigaartjes.

‘Hier, steek er eentje op.’ Hij schonk whisky in een glas en reikte het aan. ‘U drinkt waarschijnlijk niet onder diensttijd?’

De politiemannen schudden glimlachend hun hoofd.

Bruno's vingerafdrukken werden afgenomen; het onderzoek was blijkbaar daarmee afgerond, want de technici pakten hun spullen in.

'Ga maar terug naar het bureau,' zei de inspecteur. 'Ik neem wel een taxi.'

'Heeft u mij nog nodig?' vroeg de geüniformeerde politiemann.

'Wacht even op de signalementen. Misschien kom je die Nissan nog tegen.'

De rechercheur kwam bij hen staan.

'Mag ik nog even de signalementen, voor zover u die zich kunt herinneren?'

Bruno, een goede waarnemer, gaf in een staccato opsomming adequate gegevens. De inspecteur knikte.

'Komen ze u soms bekend voor?' vroeg Bruno nieuwsgierig.

'Nee, maar collega's misschien wel. U geeft uitstekende signalementen.'

Ze gaven elkaar een hand. 'Komt u morgen even langs om het proces verbaal te tekenen?'

Terwijl de politiemensen via het trappetje vertrokken, liep Bruno al rokend naar voren in het schip, waar hij zijn badkamertje had. Frans wachtte in het woonvertrek, dat door een smal gangetje langs de machinekamer met de roef was verbonden. Hij raapte wat dingen op en veegde de scherven van een omgevallen blad met glazen bij elkaar. Er was eigenlijk niet eens zoveel schade.

Bruno had zich gewassen en verkleed.

'Je ziet er beter uit zo.'

'Doe even wat Arnica op de blauwe plekken, wil je.'

Frans smeerde voorzichtig zalf op de plaatsen waar Bruno geslagen was.

De scheur boven zijn wenkbrauw had hij zelf al met pleisters dichtgeplakt.

'Ik heb je artikel becommentarieerd.' Onwillekeurig fluisterde Frans. 'Is dat allemaal waar? Arie heeft het geweigerd.'

Bruno zuchtte. 'Ik had niet anders verwacht. Ja, het is allemaal waar en het is nog maar het topje van de ijsberg. Mijn laptop ben ik kwijt. Gelukkig heb ik het vannacht nog aan je kunnen mailen.'

'Je tegenstanders kunnen alles wat je schrijft volgen als je online blijft, dat weet je toch?'

'Quatsch!'

'Niks quatsch. Goud is een van de zoekwoorden waar die afluisterprogramma's op zijn afgesteld.'

‘Nou en? Ik schrijf toch om gelezen te worden?’

Ze barstten tegelijk uit in een bulderende lachbui. Het was een oud mopje: hoe controversieler ze schreven, des te nauwkeuriger werden hun schrijfsels gevolgd door geheime diensten.

‘Neem wat whisky,’ grijnsde Bruno.

‘Nee bedankt, ik ga voor een biertje en een frietje. Ga je mee? Ik trakteer.’ Bruno zocht tussen de rommel een karton met kattenbrokjes en vulde het bakje van de kat. ‘Blij dat Poema zich bijtijds verstopt heeft. Als ze hem wat gedaan zouden hebben...’

Frans sloot het deurtje van de roef en gaf de sleutel aan Bruno. ‘Hij kan niet meer op slot. De cilinder is beschadigd.’

‘Geeft niet, er valt niks te stelen bij mij. Ik ga morgen een nieuwe cilinder kopen, dan krijg je daar ook weer een sleutel van.’

Bruno’s stamcafé was niet ver weg. Het had een terras dat over het water uitstak en ze gingen in de verste hoek zitten.

‘Wat vond je van mijn artikel?’

‘Een openbaring.’

‘Zoveel nieuwe feiten bevatte het niet.’

‘Voor jou misschien. Ik was totaal niet op de hoogte van de hoeveelheden goud die door China worden opgekocht. Waar heb je die gegevens vandaan?’

‘Her en der. Uit de kranten bijvoorbeeld. Sommige cijfers zijn officieel, je moet ze alleen weten te vinden. Goudtransacties van centrale banken blijken bijvoorbeeld uit balansposten die ze één keer per week publiceren. Die moet je zelf vergelijken om de verschillen te zien. Daarvoor moet je de kranten uit het land in kwestie kennen. Sommige staan niet online, die moet je in papier op de kop zien te tikken.’

‘Ik heb bij jou nooit buitenlandse kranten gezien.’

‘Klopt. Ik neem de cijfers over van plaatselijke journalisten die blogs in het Engels onderhouden. Ik lees ook geen Grieks of Russisch of Birmees, om maar een zijstraat te noemen.’

‘Je stelt dat China een bedekte “*War on resources*” voert, teneinde de leidende economische grootmacht te worden. Ze bezitten al de grootste reserves aan zeldzame aardmetalen, onontbeerlijk voor de elektronische industrie. Daar heb ik zelf ook eens over geschreven. Dat is overigens

wel geplaatst. Ze verzamelen nu goud om de dollar een keer onderuit te halen, stel je. Daarmee snijden ze toch in hun eigen vlees? Daar ging mijn commentaar over.'

'Laat eens zien wat je geschreven hebt.'

Frans' laptop herinnerde zich het wachtwoord van de wifi van het café en maakte verbinding. Bruno las de reactie op zijn artikel aandachtig.

'Veel te zachtaardig,' mompelde hij. 'Man, het is tien keer erger dan jij durft te zeggen.'

'Ik heb het dan ook voor de krant geschreven.'

'Jij doet aan zelfcensuur, Frans.'

'Ik heb een hypotheek af te lossen.'

'Dat is zo. Ik heb alleen een rekening van de slijter.' Hij zuchtte en nam een slok van zijn whisky. 'Je hebt toch ook een vaste baan? Coördinator bij die Surinaamse stichting?'

'Dat is voor vier dagdelen en het grootste deel gaat op aan de alimentatie. De jongens studeren; je weet niet wat dat allemaal kost.'

Bruno zuchtte weer. 'Misschien moeten we naar andere media gaan zoeken voor dit soort artikelen.'

'Je bedoelt blogsites met complottheorieën?'

'Bijvoorbeeld.'

'Ach nee, dat zijn zulke overtrokken standpunten. Daar wil je toch niet mee geassocieerd worden? Dan kun je het wel schudden als freelancer bij de kranten. En ze betalen niet.'

'Helemaal mee eens.' Sombor draaide Bruno de amberkleurige drank rond in zijn glas. Hij dronk er deze keer heel spaarzaam van. 'Ik heb al in ruim twee maanden geen enkel artikel verkocht.'

Frans keek hem van opzij aan. Bruno was een van de scherpzinnigste economische journalisten die hij kende in het Nederlandse taalgebied.

'Waar leef je dan van?'

'Op de pof.'

'Je meent het! Kun je niet over iets anders schrijven?'

'Dat dacht ik ook. Nee dus. Ik denk dat ik op een zwarte lijst sta, of zoiets. Ik heb artikelen opgestuurd over de crisis, die helemaal niet zo controversieel zijn. NRC: geweigerd. Volkskrant, Trouw, AD: geweigerd. De Telegraaf heb ik maar niet geprobeerd. Bij de magazines, de Groene,

Hp/de Tijd, kom ik helemaal niet aan de bak. Elsevier kan mijn bloed wel drinken.

‘Kun je niet in goud speculeren? Daar weet je alles van.’

‘Leen me tien ruggen en ik betaal je over drie maanden elf terug.’

‘Ik heb geen tien ruggen. Nog geen eentje. Ik verkoop ook slecht.’

Bruno keek hem met een scheef oog aan. ‘Welkom bij de club.’

‘Wat bedoel je?’

‘Kijk, man! Het gebeurt voor je eigen ogen. Wanneer heb je voor het laatst geborreld met onze collega’s?’

‘Ik eh... ik ben al een tijd niet geweest.’

‘Allemaal hetzelfde. Zwammerdam: contract niet verlengd. Van Bavelen: al een maand niets verkocht. Tjerk: ontslagen. Diederik...’

‘Zijn vrouw heeft net een tweeling gekregen...’

‘Precies. Hij schrijft nu tamme artikelen over Griekenland en Cyprus. Ze hebben hem op zijn zwakke plek gekocht.’

‘Wat is er dan aan de hand? Het lijkt wel georganiseerd.’

‘Dat is het, Frans, dat is het.’ Bruno dronk zijn glas leeg en keek er mistroostig in. ‘Laten we naar mijn boot gaan. Nu ik weet dat jij ook krap zit, heb ik niet zoveel trek in drank meer.’

Frans wuifde naar de kelner. ‘Eentje kan er nog wel af.’ Hij boog zich naar Bruno toe. ‘Luister, dat goud hè. Denk je dat ze je daarom te pakken hebben genomen?’

‘Ik ben bang van wel. Het was duidelijk een waarschuwing.’

‘Hebben die lui nog iets tegen je gezegd?’

‘Geen woord. Om hun identiteit niet te verraden, denk ik.’

Frans keek hem aan. ‘Er is veel meer, hè?’

‘Veel meer wat?’

‘Je hebt veel meer informatie dan dat artikel dat je me gemaïld hebt.’

‘Ik zei het toch: het was nog maar het topje van de ijsberg.’

‘Heb je nog een back-up?’

Bruno keek over Frans schouder. Hij verstrakte. ‘Niet omkijken, we worden in het oog gehouden. En niet door de wouten.’

Frans bevroor. Dat Bruno in elkaar werd geslagen kon hij nog wel hanteren, maar nu het gevaar ook aan zijn eigen deur klopte, vond Frans het niet zo leuk meer.

Bruno hield zijn hand voor zijn mond en hoestte. Tegelijk siste hij: 'Waar heb jij je back-ups?'

Frans nam een slok en mompelde achter zijn glas: 'Net als jij: Google Drive.'

Bruno vloekte zachtjes. 'Te gemakkelijk te hacken.'

'Ik heb een externe harde schijf in mijn tas...'

'Te groot. Dat en usb-sticks zijn het eerste waar ze naar zoeken. Ze gebruiken een sterke magneet om de boel te wissen.'

Hij aarzelde, nam toen een besluit.

'Kom mee, ik weet een manier om hen af te schudden. Ik ga naar de wc, blijf jij hier zitten. Ik laat daar wat voor je achter. Als ze achter mij aan gaan, ga dan naar huis. Ik neem contact met je op.'

Voordat Frans had kunnen protesteren stond Bruno op.

'Effe pissen,' zei hij nonchalant, zette zijn halfllege glas neer en kuierde tussen de tafeltjes door naar binnen.

In Bruno's spiegelende zonnebril had Frans een ruim uitzicht naar achteren. Inderdaad ging een van de mannen die daar al enige tijd stonden te roken, achter Bruno aan. De ander bleef staan en tikte iets op zijn mobiel. Met kloppend hart bleef hij zitten en moest de aandrang onderdrukken om er vandoor te gaan. Bruno had tijd nodig om te ontsnappen. Hoe ging hij dat zelf aanpakken? Hij begon zich aardig paranoïde te voelen.

Met een schouderophalen wenkte hij de kelner en betaalde. Hij stopte Bruno's zonnebril in zijn tas, stond op en keek zoekend om zich heen. De overgebleven volger liep heen en weer langs geparkeerde auto's. Frans ging naar binnen, naar de wc en plaste. Geen spoor van Bruno. Met een gevoel of hij iets belachelijks deed zocht hij in het toilet naar aanwijzingen. Misschien had... met een ongelovig gezicht haalde hij een usb-stick uit de wc-rol. Dus toch! Haastig stak hij het in de band van zijn onderbroek en probeerde te kalmeren. Het wassen van zijn handen hielp.

Ook door de achteruitgang weg? Nee, hij kon beter doen of zijn neus bloedde. Gelukkig had hij zijn fiets bij zich.

De man stond met zijn mobiel te frunniken. Zeker foto's te maken.

Zenuwachtig maakte hij de fiets los, sprong er op en spurtte weg, over de stoep, tussen geparkeerde auto's door, tegen de rijrichting in. Een bus remde en toeterde. Achter hem hoorde hij het loeien van een motorfiets,

gillende banden. Hij zwenkte de trambaan op, schoot vlak voor een hevig rinkelende tram een fietspad op. Hij haalde alles uit zijn benen. In volle vaart zwenkte hij de Coolsingel op. Een motorfiets reed achter hem door rood en scheurde zijn kant op. Hij reed een passage in, sprong van zijn fiets en wrong zich door winkelend publiek heen. Aan de andere kant van de winkelpromenade nam hij een smalle doorgang en kwam uit op een straat zonder verkeer met links en rechts geparkeerde auto's. Hij hoorde de motorfiets niet meer.

Vlak bij het station kruiste hij een volle parkeerplaats en remde krachtig bij een stalen deur in een afgeragd kantoorgebouw. Hij had er een sleutel van. Binnen nam hij zijn fiets op de schouder en spurtte de betonnen trap op. De sleutel paste ook op de deur van een radiostudio, een van de activiteiten waar hij zich bij de stichting mee bezig hield.

Hijgend liet hij zich in een makkelijke stoel zakken. Hier was hij natuurlijk ook niet veilig: die lui wisten waarschijnlijk alles van hem, ook dat hij hier voor zijn werk vaak was. Hij haalde het kaartje van de inspecteur tevoorschijn en belde diens mobiele nummer.

Gode zij dank nam hij op.

'Met Frans Doedijns, meneer. Ik... ja, die. Ik wil u wat vragen. Ik ben bang dat ik ook door die lui gevolgd word. Zou er een surveillance auto langs mijn huis kunnen rijden om te kijken of alles in orde is?'

'Het is niet gebruikelijk, maar gezien de omstandigheden kan ik een uitzondering maken.'

'Als ze even bij mijn deur kijken of het slot beschadigd is. Noorderhaven... u heeft het adres. Ja, als ze even naar dit nummer willen bellen?'

'Ik zal er voor zorgen, mijnheer Doedijns.'

'Dank u. Een hele opluchting.'

Op het moment dat hij zijn mobiel weg wilde bergen ging hij af. Onbekend. Zou hij opnemen? Als het Bruno was...

Hij drukte de opneemtoets en luisterde zonder zijn naam te zeggen.

'Frans?'

'Bruno?'

'Ik heb mijn achtervolger afgeschud en ik kan weer bellen.'

'Heb je een nieuwe mobiel gekocht? Ik ben in orde. Ik werd ook gevolgd. Ik durf niet naar huis, heb de politie gevraagd even een kijkje te nemen.'

‘Laten we verder gaan met waar we gebleven waren. Wil je bij mij logeren zolang?’

‘Dat zou een oplossing zijn. Kan een van ons de wacht houden als de ander slaapt.’

‘Dacht ik.’

‘Oké. Zie je daar. Ik haal eerst wat spullen thuis op.’

Als het veilig is.

Hij zat een beetje te dutten toen zijn toestel opnieuw jodelde.

Het was een agent van de surveillancedienst die vertelde dat zijn voordeur en het slot er onbeschadigd uitzagen.

Hij kwam overeind uit de stoel. Grimmig bedacht hij zich dat ze het niet de moeite waard vonden om bij hem de boel overhoop te halen. Blijkbaar vormde hij geen gevaar voor... voor wat? Een geheim netwerk? Elite die het plebs wil uitroeien? Buitenaardsen die van onze angst leven? Elite, ja. Althans: lui die zichzelf met geweld tot een elite willen maken. Ergens kon, ergens wilde hij het niet geloven. Hij beschouwde zichzelf als een brave burger en had niet het idee dat hij een gevaar betekende voor machthebbers of criminele organisaties. Zo onthullend waren zijn artikelen niet. Blijkbaar die van Bruno wel. Hij was diens naaste vriend en collega. Daar lag de verbinding waarschijnlijk.

Hij ging naar beneden en liet zichzelf de voordeur van het kantoor uit.

Zijn appartement was zoals hij het had achtergelaten. Hij verzamelde kleren en attributen die hij noodzakelijk achtte, waaronder een fles wijn, en trok de deur achter zich dicht. Misschien moest hij zijn huis verkopen en een woonboot op de kop tikken. Ergens had hij het gevoel dat het oude leventje voorbij was. Wat er aan zat te komen... geen idee.

Hij fietste door de drukke stad in het laatste licht van de dag. Duizenden mensen, miljoenen, die in deze kunstmatige biotoop van asfalt, beton en glas hun leven leefden. Waren dat allemaal slachtoffers die niet beter wisten? Als je naar hun vakantiedrag keek kon je een glimp opvangen wat ze misten. Zand, zon, water. Sneeuw en beweging. Natuur, bergen, strand, bomen, gras onder je voeten, spelende kinderen, kletsen bij een vuurtje.

Het was Frans vreemd te moede toen hij zijn fiets aan Bruno's reling vastketende. Hij aaide Poema, die gelijk met hem de loopplank was opgekoemen. Uit de kleine raampjes straalde geel licht. Het rook naar gebakken

uien en knoflook. Zijn maag begon te rommelen.

Het deurtje van de roef was op slot. Hij rammelde eraan en riep zijn naam. Even later liet Bruno hem met een grijs binnen en wees met een pollepel op het fornuis. 'Ik dacht dat je wel honger zou hebben.'

'Dan komt deze fles wijn vast van pas,' zei Frans monter.

Bruno schepte twee borden op, terwijl Frans glazen en bestek op het tafeltje zette.

Bruno liet een soort kraaltjes zien. 'Afluister mike's.'

Frans keek hem met open mond aan. Dat Bruno werd afgeluisterd was één ding, dat hij die dingetjes wist te vinden...

'Wie ben jij, Bruno? Of, wàt ben jij?'

Hij lachte en nam een hap. 'Laat het niet koud worden.'

Frans vermande zich en schonk wijn in. 'Vertel eens?'

'Ik was ooit werkzaam bij een inlichtingendienst. Ik heb mijn dingetje om me te af te schermen mee mogen nemen. Zelfs tegen de laatste versie in mogen ruilen. Tegen een prijs natuurlijk.'

'Dus het zijn niet je oud-collega's die je af luisteren?'

'Waarschijnlijk wel. Ze willen weten of ik hen alles wel vertel wat ik weet. Het is een grijs gebied, Frans. De dienst werkt in principe voor degenen die aan de macht zijn. Ook die macht voelt zich af en toe bedreigd door het netwerk dat zich steeds duidelijker manifesteert.'

'Ingewikkeld,' mopperde Frans. 'Wat voor netwerk?'

'Laat ik het zo zeggen. Het netwerk van koningshuizen, adel, bankiers en grootindustriëlen dat tot in de twintigste eeuw openlijk aan de macht was, is ondergronds gegaan. Ze trekken nog steeds aan de touwtjes, achter de schermen. Zij bepalen hoever politici kunnen gaan en waar en wanneer er oorlog wordt gevoerd. Nu wordt deze elite zelf bedreigd.'

'Waardoor?'

'Internet.'

'Leg eens uit.'

'Voor het eerst in de geschiedenis heeft elke aardbewoner de mogelijkheid de informatie te zoeken die hij wil hebben en kan hij informatie geven, hoe geïsoleerd hij ook is, over wat er met hem en in zijn omgeving gebeurt. Zonder inmenging van anderen. Het monopolie op nieuws is verbroken. Realiseer je dat wel?'

Frans moest er over nadenken.

‘Ik zie het,’ zei hij tenslotte. ‘Wat jou en mij overkomt, als journalisten in het reguliere systeem, wel, daar heeft een internetbezoeker geen last van. Maar ja, wij willen betaald worden voor ons werk.’

‘Precies. Als je de machtsgreep van het geld weet te doorbreken, ben je vrij. Kijk naar alle *open source* clubs op internet. Die bestaan dankzij donaties, en donaties vormen geen machtsbasis voor de geldschietier.’

Ze aten in stilte hun borden leeg.

‘Oké, ik neem aan dat je mijn stickje hebt gevonden?’

‘Ik heb hem gekopieerd.’ Frans legde de oorspronkelijke usb-stick op tafel.

‘Ik heb er nog niets van kunnen lezen. Wat staat er op?’

Bruno stond op en schepte de borden nog eens vol.

‘Transacties, onder andere.’

Frans keek hem vragend aan.

‘De centrale banken van enkele EG landen met grote schulden verkopen in alle stilte goud, buiten de markt om, aan Chinese banken. Voor een prijs, ver boven de officiële notering.’

‘Ook al?’ Frans fronste even zijn wenkbrauwen. Hij knikte. ‘Veel?’

‘Honderden tonnen en het wordt allemaal naar Hongkong gevlogen.’

‘Zoveel?!’

‘Het is niet het enige goud dat met elke vlucht daar aankomt. Ze kopen overal fysiek goud op, tegen prijzen die ver boven de marktwaarde liggen.’

‘Dumpen ze soms hun dollars?’

‘Ik schat dat ze de helft van hun dollartegoed al in goud hebben omgezet.’

‘Dat zou dan toch ergens te merken zijn, aan de koersen?’

‘Ze doen het heel beheerst om de prijs niet op te drijven. De goudprijs was al lange tijd aan het zakken. Het laatste jaar is die daling gestopt en blijft de prijs stabiel. De dollars gaan naar een grote verscheidenheid aan goudleveranciers. Die dollars worden door de centrale banken heel geleidelijk weer terug in de markt gebracht om die koers ook stabiel te houden, daar merk je dus weinig van.’

‘Ze kopen ook clandestien gewonnen goud uit Suriname.’

‘Wat?’ Bruno keek hem aan alsof hij iets hoorde wat hij nog niet wist.

‘Alleen al in Suriname zijn volgens schattingen meer dan 80.000 illegale goudzoekers actief. In de beide buurlanden is het al niet veel anders.’

‘Dan is het nog veel grootschaliger dan ik dacht. Om hoeveel goud gaat het?’

‘Dat weet niemand. Een schatting is dat de meesten daadwerkelijk goud vinden. Stel dat ze gemiddeld een gram per dag weten te winnen. Dan hebben we het over 80 kilo per dag. In Suriname alleen al. Gold Inc, die de grootste goudmijn heeft, wint er officieel 30 kilo per dag.’

Bruno floot. ‘Zoveel? Dan spreken we over, 80.000 maal 40.000 per kilo, ruim drie miljoen euro per dag aan clandestien goud!’

‘Eén miljard per jaar. Tot nu toe dacht ik dat drugshandelaren hun dollars in goud omzetten.’

‘Dat doen ze ook. Er is naar schatting 2000 ton goud in handen van drugkartels.’

‘Zoveel?’ Frans liep naar het espressoapparaat op het aanrecht en zette twee kopjes.

‘Cognacje d’r bij?’

‘Lekker. Waarom kopen ze zoveel goud, Bruno?’

‘China had vorig jaar meer dan 2000 miljard aan dollartegoeden en Amerikaanse waardepapieren. Dat is een hoeveelheid waarmee ze de dollarprijs kunnen manipuleren. Ze haten de Amerikanen vanwege hun arrogantie – de pot verwijt de ketel. Daarom hebben ze zoveel goud nodig: als de dollar keldert, stijgt het goud. Want het zijn ook kooplui: de Amerikanen een poepje laten ruiken is hun grootste wens, maar het mag liever geen geld kosten.’

Frans schudde ongelovig zijn hoofd.

‘Dit is nog maar het topje van de ijsberg, Frans. Er is iets vreemds aan de gang met het goud. Er is nog een partij die massaal goud opkoopt. Die is volledig onzichtbaar. Ik kan een onbekende goudstroom uit mijn analyses distilleren, maar dat is louter statistiek.’

‘Dat klopt met wat ik in Suriname heb opgevangen.’

‘Ga weg! Vertel eens?’

‘Niets concreets, ben ik bang. De goudzoekers laten opkopers tegen elkaar opbieden, dat heeft de prijs opgejaagd. De ene partij bestaat voornamelijk uit Chinezen, die volgens jouw gegevens voor China kopen. De andere partij is schimmig. Er schijnen onderzoekers verdwenen te zijn. Ze willen blijkbaar onzichtbaar blijven tegen elke prijs.’